

U 34/2021 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta neuvoston asetukseksi neuvoston asetuksen (EU) 2020/1706 muuttamisesta tiettyjä kalastustuotteita koskevien unionin autonomisten tariffikiintiöiden sisällyttämiseksi siihen (*unionin autonomiset tariffikiintiöt; kalastustuotteet*)

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella lähetetään eduskunnalle Euroopan komission 15 päivänä kesäkuuta 2021 tekemä ehdotus neuvoston asetukseksi neuvoston asetuksen (EU) 2020/1706 muuttamisesta tiettyjä kalastustuotteita koskevien unionin autonomisten tariffikiintiöiden sisällyttämiseksi siihen sekä ehdotuksesta laadittu muistio.

Helsingissä 8.7.2021

Valtiovarainministeri Annika Saarikko

Hallitusneuvos Ismo Mäenpää

EHDOTUS NEUVOSTON ASETUKSEKSI NEUVOSTON ASETUKSEN (EU) 2020/1706 MUUTTAMISESTA TIETTYJÄ KALASTUSTUOTTEITA KOSKEVIEN UNIONIN AUTONOMISTEN TARIFFIKIINTIÖIDEN SISÄLLYTTÄMISEKSI SIIHEN

1 Ehdotuksen tausta ja tavoitteet

Euroopan komissio on 15 päivänä kesäkuuta 2021 antanut ehdotuksen neuvoston asetukseksi neuvoston asetuksen (EU) 2020/1706 muuttamisesta tiettyjä kalastustuotteita koskevien unionin autonomisten tariffikiintiöiden sisällyttämiseksi siihen (COM(2021) 308 final).

Neuvoston asetus (EU) 2020/1706, jolla avattiin tiettyjä kalastustuotteita koskevat unionin autonomiset tariffikiintiöt ja säädettiin niiden hallinnoinnista vuosina 2021–2023, hyväksyttiin 13.11.2020 (huom. U 44/2020 vp). Asetuksen tavoitteena on turvata unionin jalostusalan kilpailukyky ja välttää unionin kalastustuotteiden tuotannon vaarantuminen takaamalla alalle riittävä kalastustuotteiden tarjonta. Tätä varten asetuksella alennetaan tai suspendoidaan tuontitul- leja joidenkin tuotteiden osalta asianmukaisen suuruissa kiintiöissä. Asetuksessa myös määritellään jalostustoimet (”riittävän valmistuksen ehto”), joiden yhteydessä kiintiöitä voidaan käyttää.

Yhdistynyt kuningaskunta erosi Euroopan unionista 31.1.2020. Vaikka Yhdistyneen kuningaskunnan ja EU:n välisessä kauppaja yhteistyösopimuksessa määrätään kalastustuotteiden tullittomasta ja kiintiöttömästä markkinoille pääsystä, Yhdistyneen kuningaskunnan merentakaiset maat ja alueet (MMA:t) eivät enää ole assosioituneita EU:hun, eikä niiden unioniin suuntautuvaan kalastustuotteiden vientiin enää sovelleta tullialennuksia. Lisäksi tiettyjen kalojen ja kalastustuotteiden kiintiöistä Norjan kuningaskunnan ja Islannin kanssa tehtyjen kahdenvälisten lisäpöytäkirjojen voimassaolo päättyi 30.4.2021.

Olisi tarpeen muuttaa neuvoston asetusta (EU) 2020/1706, jotta voidaan ottaa huomioon Yhdistyneen kuningaskunnan MMA:iden poistamisesta EU:n MMA:iden kauppajärjestelmästä sekä Norjan ja Islannin kanssa tehtyjen lisäpöytäkirjojen voimassaolon päättymisestä aiheutuvat seuraukset.

2 Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Tariffikiintiöt ovat EU:n yksipuolisesti myöntämiä. Unionin tullikoodeksin ((EU) N:o 952/2013) täytäntöönpanoasetuksessa ((EU) 2015/2447) säädetään tariffikiintiöiden hallinnointijärjestelmästä. Kiintiöt jaetaan tulli-ilmoitusten hyväksymispäivän mukaisessa järjestyksessä. Tariffikiintiöiden käyttöön sovelletaan unionin tullikoodeksin 254 artiklan mukaista tietyn käytötarkoituksen menettelytullivalvontaa.

Asetusehdotuksen liitteessä määritellään kunkin tuotteen kohdalla vuosittainen kiintiömäärä sekä ajanjakso, jolloin tuontitullit poistettaisiin tai alennettaisiin vuosittaisen kiintiömäärän puitteissa.

Neuvoston asetus on suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä. Ehdotuksen liitteessä luetellut tariffikiintiöt olisivat kaikkien Euroopan unionin jäsenvaltioiden tuojien käytettävissä.

3 Ehdotuksen oikeusperusta ja suhde suhteellisuus- ja toissijaisuusperiaatteisiin

Ehdotus perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 31 artiklaan, jonka mukaan neuvosto vahvistaa komission ehdotuksesta yhteisen tullitariffin tullit. Asetus hyväksyttäisiin neuvostossa määräenemmistöllä. Ehdotus kuuluu unionin yksinomaiseen toimivaltaan, joten toissijaisuusperiaatetta ei sovelleta. Toimintatapana on aiheellista käyttää samantyyppistä säädöstä kuin muutettava säädös eli neuvoston asetusta.

4 Ehdotuksen vaikutukset

Vaikutustenarviointia ei ole tehty. Ehdotuksen tarkoituksena on muuttaa nykyistä asetusta, jonka voimassaolo päättyy vuoden 2023 lopussa. Sen vuoksi vaikutustenarviointia ei tarvittaisi. Komissio kuitenkin kuuli EU:n sidosryhmiä, minkä jälkeen ehdotus siirtyi keskusteltavaksi neuvoston työryhmässä. Lopulta ehdotus hyväksyttäisiin neuvostossa.

Ehdotuksella ei ole komissioon kohdistuvia talousarviovaikutuksia. Ehdotuksella on talousarviovaikutuksia EU:n tuloihin, sillä sen myötä menetetään tullimaksuja, jotka olisi kannettu tuontituotteista. Jäsenvaltio saa pitää 20 prosenttia tulleista kantopalkkiona.

5 Ahvenanmaan toimivalta

Asia ei kuulu Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan.

6 Ehdotuksen kansallinen käsittely ja käsittely Euroopan unionissa

Asia on valmisteltu valtiovarainministeriössä yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriön kanssa. Myös Tulliin on oltu valmisteluvaiheessa yhteydessä. Valtioneuvoston kanta on koordinoitu 29.–30.6.2021 EU17 (kalastus) jaostossa kirjallisessa menettelyssä.

On huomioitava, että tiettyjen sillituotteiden maahantuontia EU:n ulkopuolelta on alettu harjoittaa Suomessa tapahtuvaa jalostustoimintaa varten. Kyseessä on esikäsitelty sillin puolivalmiste, josta Suomessa valmistetaan sillisäilykkeitä. Sillituote on komission ehdotuksen liitteessä oleva silli ja silakka, mausteissa ja/tai etikassa käsitelty, suolavedessä, jalostettavaksi tarkoitettu (CN-koodi ex 1604 12 99). Suomi on nostanut neuvoston työryhmäkäsittelyssä esiin kyseisen tuotteen, joka on sisältynyt tariffikiintiöasetuksiin 1990-luvun lopulta vuoteen 2018 saakka. Suomen tuonnin tarpeet on sen jälkeen tyydyttänyt Norjan kanssa ETA-sopimuksen puitteissa tehty järjestely (kahdenvälinen lisäpöytäkirja), mutta sen voimassaolo päättyi 30.4.2021, eikä neuvotteluja uusista kiintiöistä saatu päätökseen kyseiseen päivämäärään mennessä. Myös eduskunnan suuri valiokunta kiinnitti 25.9.2020 asiaan huomiota U 44/2020 vp käsittelyn yhteydessä todeten yhtyvänsä valtioneuvoston kantaan korostaen kuitenkin jalostusteollisuuden silliraaka-aineen turvaamisen tärkeyttä (SuVP 35/2020 vp).

Ennen neuvoston asetuksen (EU) 2020/1706 hyväksymistä komissio kuuli kyselylomakkeella EU:n tuottajia, jalostajia ja jäsenvaltioiden viranomaisia tammikuun ja maaliskuun 2020 välisenä aikana. Se esitteli 29.2.2020 menettelyn markkina-alan neuvoa-antavalle toimikunnalle, jossa ovat edustettuina kaikki sidosryhmät (teollisuus ja kansalaisjärjestöt). Komission mukaan ehdotus oli tasapainoinen, ja se pohjautuu kerättyjen tietojen tosiasialliseen ja objektiiviseen analysointiin. Se takaa riittävän kilpailukykyiset toimitukset EU:n jalostusteollisuudelle ottaen samalla huomioon EU:n kalantuottajien edut. Sen hyväksymisen jälkeen jotkin jäsenvaltiot ja sidosryhmät ovat kuitenkin pyytäneet uusia autonomisia tariffikiintiöitä, joilla vastataan Yhdis-

U 34/2021 vp

tyneen kuningaskunnan MMA:ista peräisin olevien kalastustuotteiden etuuskohtelun päättymiseen ja Norjasta ja Islannista peräisin olevien tuotteiden etuuskohtelun voimassaolon päättymiseen. Neuvoston kalastuspolitiikan työryhmässä 24.6.2021 päästiin sopuun puheenjohtajan kompromissiehdotuksesta (doc. 10008/21), jossa on lisäksi poistettu makrillia koskevat kiintiöt eräiden jäsenvaltioiden vaatimuksesta.

Tämä ehdotus perustuu asetuksen hyväksymisprosessin aikana sidosryhmiltä saatuihin tietoihin.

Asetusta sovellettaisiin takautuvasti 1.1.2021 alkaen.

7 Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto katsoo, että ehdotus on hyväksyttävissä.